

KROMANN REUMERT

JD-CASE I ERSTATNING
OG KONTRAKT

19. DECEMBER 2011

KROMANN
REUMERT

AGENDA

14.00–14.10	Velkomst
14.10–14.45	Eksamen mm.
14.45–15.00	<i>Pause</i>
15.00–15.45	Erstatningsret
15.45–16.00	<i>Pause</i>
16.00–16.45	Køberet
16.45–17.00	<i>Pause</i>
17.00–17.45	Aftaleret
17.45–20.00	Mad og drikke

VELKOMST OG PRÆSENTATION

- Ansat i Kromann Reumert siden 2005 (advokat 2008)
- Arbejdsområde: M&A, selskabsret, generel erhvervsret og aktieløn
- Undervisningserfaring: Manuduktør i Formueret I (2006-2009)

Ronnie Kandler, Advokat

Tel.: +45 38 77 43 92

Mobil: +45 24 86 00 88

E-mail: rka@kromannreumert.com

VELKOMST OG PRÆSENTATION

- Ansat i Kromann Reumert siden 2008 (advokat (L) 2009)
- Arbejdsområde: Forsikrings- og erstatningsret
- Undervisningserfaring: Tidligere manuduktør i Familie- og arveret, Formueret II og Formueret III. I dag ekstern lektor i faget Formueret III.

Ann Aavild, Advokat

Tel.: +45 38 77 44 57

Mobil: +45 24 86 00 74

E-mail: avl@kromannreumert.com

DAGENS EMNER

- Gode råd om hvordan et eksamensopgavesæt skal håndteres og besvares
- Gennemgang af udvalgte dele af pensum mm.

EKSAMEN

KROMANN
REUMERT

EKSAMEN

IKKE FEST

FEST

OPGAVERETNING

- Hvordan bliver din eksamensopgave rettet?
  - Der bliver anvendt ganske kort tid på gennemgangen af din besvarelse
    - Besvarelsen skal derfor være let at læse
  - Censor anvender et retteark
    - Eks.: skadevolder; ansv. grundlag; culpa; grov uagtsomhed; nærliggende risiko for skade; kausalitet; adækvans; ikke obj. ansvarsfrihedsgrunde; tingsforsikring; EAL § 19, stk. 1; EAL § 19, stk. 2, nr. 1; EAL § 24 disk.
    - Det giver point at gennemgå alle relevante forhold

SLAGPLAN

- Hvad ved du?
  - Ny studieordning
  - 4 timer

SLAGPLAN - EKSEMPEL

- Til hver opgave
  - Læs hele opgaven grundigt
  - Læs selve opgavespørgsmålene meget grundigt
  - Identificer opgavens problemstillinger
  - Lav en kort disposition (punktstilling) og find de relevante steder i lærebøgerne og evt. relevante domme
  - Skriv besvarelsen
(evt. med udgangspunkt i den relevante opgavemodel)
  - Læs besvarelsen igennem (5 min)
- Det maksimale tidsforbrug pr. opgave bør ikke som udgangspunkt ikke overstige opgavens vægt af det samlede opgavesæt.

10 GODE RÅD (I-V)

- Læs opgaven grundigt - så undgår du fejl i faktum
- Undlad at gentage faktum unødigt
(censor kender opgaven, og du risikerer let at gengive faktum lidt forkert)
- Besvar alle opgaver og alle delspørgsmål
(selvom du har vanskeligheder ved enkelte af dem)
- Husk at besvare opgavernes specifikke spørgsmål
(e.g. er A berettiget til at hæve købet?)
- Vær meget kritisk hvis du bruger copy paste
(det er censor)

10 GODE RÅD (VI-X)

- Undgå lange komplicerede sætninger
- Du skal kun behandle ét juridisk forhold ad gangen
- Opdel gerne besvarelsen i mange afsnit
- Husk en rimelig grad af tegnsætning
- Læs kort din besvarelse igennem inden du går videre til næste opgave for at sikre, at den er forståelig

ERSTATNINGSRET

ERSTATNINGSBETINGELSERNE

- Ansvarsgrundlag
- Kausalitet – årsagssammenhæng
- Adækvans – påregnelighed
- Objektive ansvarsfrihedsgrunde – lempelse og bortfald
- Tab

ANSVARSGRUNDLAG

- Culpa – hovedreglen i dansk ret
- Objektivt ansvar – hvor dette følger af lov eller retspraksis, f.eks. færdselslovens § 101, stk. 1
- Eksempel: Objektivt ansvar efter færdselsloven, hvor en passager åbner bildøren op i en cyklist, når bilen har været i brug som trafikmiddel
- Variationer af culpa - f.eks. Professionsansvar, hvor ansvarsgrundlaget er skærpet
- Eksempel: Advokaten, der laver en ansvarspådragende fejl

KAUSALITET

- Der kan alene kræves erstatning, hvis betingelsen om kausalitet (dvs. årsagssammenhæng) er opfyldt
- Hvis en person laver en ansvarspådragende handling eller undladelse, er denne alene erstatningsansvarlig, såfremt at der er årsagssammenhæng mellem handlingen/undladelsen og skadens indtræden
- Eksempel – færdselsloven: En bilist er påkørt bagfra og kræver erstatning for et whiplash – krav om at der er søgt læge i umiddelbar tilknytning til ulykken (måske inden 14 dage)
- Dom: Lægen, der "løj"

ADÆKVANS

- Der kan alene kræves erstatning, hvis betingelsen om adækvans (dvs. påregnelighed) er opfyldt
- Dette ud fra princippet om, at hvis ikke skadevolder kunne forudse, at en ansvarspådragende handling eller undladelse kunne forårsage skaden, er dette ikke rimelig at pålægge et erstatningsansvar

OBJEKTIVE ANSVARSFRIHEDSGRUNDE

- Der pålægges ikke erstatningspligt, hvis der foreligger en ansvarsfrihedsgrund
- Nødret
- Negotiorum gestio
- Samtykke (udtrykkelig)
- Stiltiende accept - sport

LEMPELSE OG BORTFALD

- EAL § 19 – forsikring
- EAL § 23, stk. 2 – arbejdstagere
- EAL § 24 – ansvar “urimeligt tyngende”
- Medvirken – dvs. egen skyld
- Eksempel: Drengen, der sprang ud foran bilerne = 1/3 nedsættelse efter FL § 101, stk. 2
- Eksempel: Elektrikeren, der rørte ved et strømførende kabel = ikke nedsættelse eller bortfald (sagen er anket)

TAB

- Der kan alene kræves erstatning, hvis betingelsen om, at der er lidt et økonomisk tab er opfyldt
- Ellers intet at erstatte

KØBERET

KROMANN
REUMERT

KØBERET (OPGAVEMODEL 1/2)

- 1) Indgået bindende aftale? (AFTL § 1, 1. pkt)
- 2) Inden for KBL's anvendelsesområde? (KBL §§ 1-2)
- 3) Species eller genus? (KBL § 3)
- 4) Handelskøb, civilkøb eller forbrugerkøb? (KBL §§ 4-4a)
- 5) [Til hvilken pris?] (KBL §§ 5, 6 og 72)
- 6) Hvor: Afhentningskøb, forsendelseskøb eller pladskøb med udbringningspligt? (KBL §§ 9-11; § 73 i forbrugerkøb)
- 7) [Hvornår?] (KBL §§ 12-13 og 14-16)
- 8) Risikoens overgang? (KBL § 17)

KØBERET (OPGAVEMODEL 2/2)

- 9) Misligholdelse: Mangel eller forsinkelse?
- 10) [Fordringhaveremora?] (KBL 33-37)
- 11) Misligholdelsesbeføjelser: Naturalopfyldelse, hæve, økonomisk kompensation (forholdsmæssigt afslag eller erstatning)?
- 12) Mistet retten til misligholdelsesbeføjelser: Ikke foretaget undersøgelse (i handelskøb) / reklamation? 2-års frist?
- 13) [Retsvirkninger?] (KBL §§ 55-58)
- 14) Konklusion om parternes retsstilling

KØBERET (INTRO)

- KBL § 1
  - Købelovens bestemmelser er deklatoriske og kommer kun til anvendelse, for så vidt ikke andet er udtrykkelig aftalt, eller må anses for indeholdt i aftalen eller følger af handelsbrug eller anden sædvane
  - I forbrugerkøb er det dog bestemt, at en række bestemmelser ikke kan fraviges til skade for køberen (den svage part)
- **Markeringer i købeloven!**
  - En række af købelovens bestemmelser er ufravigelige i forbrugerkøb (jf. KBL § 1, stk. 2) og en række af købelovens bestemmelser gælder slet ikke i forbrugerkøb (jf. KBL § 1a, stk. 3). Få markeret disse bestemmelser i jeres version af købeloven.

KØBERET (1)

- Indgået bindende aftale? (AFTL § 1, 1. pkt)
  - Eventuel usikkerhed om hvorvidt der er indgået en bindende købsaftale, skal løses efter de almindelige aftaleretlige regler.

KØBERET (2)

- Inden for KBL's anvendelsesområde? (KBL §§ 1-2)
  - KBL § 1a
  - KBL gælder for alle indenlandske køb, bortset fra køb af fast ejendom
    - Tjenesteydelser er ikke omfattet, men bestillingskøb er omfattet (KBL § 2)
    - (uden for forbrugerkøb dog kun, hvis den overvejende del af materialerne leveres af sælger)

KØBERET (3)

- Species eller genus? (KBL § 3)
  - Ved en genussydelse er der tale om en salgsgenstand, hvor der findes flere af samme art.
  - En speciesydelse er en unik ydelse, hvor der kun findes én af sin art.

KØBERET (4)

- **Handelskøb, civilkøb eller forbrugerkøb? (KBL §§ 4-4a)**
  - **Handelskøb:** et køb mellem to parter, der begge handler som led i deres erhverv (KBL § 4)
  - **Civilkøb:** et køb mellem to private parter, der begge handler uden for deres erhverv
  - **Forbrugerkøb:** et køb mellem en køber, der handler uden for sit erhverv (forbruger), og en erhvervsdrivende (KBL § 4a)

KØBERET (5)

- Til hvilken pris? (KBL §§ 5, 6 og 72)
  - Til den aftalte pris (evt. aftaleretlig behandling, hvis uenighed om prisaftale)
  - Sædvanebestemt
  - Uden for forbrugerkøb: Hvad sælgeren kræver, så længe det ikke er urimeligt (KBL § 5)
  - Særregel i handelskøb ved udstedt faktura (KBL § 6)
  - I forbrugerkøb: Hvad der må anses for rimeligt (KBL § 72)

KØBERET (6)

- Hvor (leveringssted): Afhentningskøb, forsendelseskøb eller pladskøb med udbringningspligt? (KBL §§ 9-11; § 73 i forbrugerkøb)
  - Hovedregel: Sælger leverer (og køber må afhente) på "sælgers sted" (KBL § 9). Levering sker ved afhentningen
  - Ved aftalt forsendelse gælder KBL § 10. Levering sker ved overgivelse til fragtfører
  - Ved udbringning inden for "pladsens grænser" sker levering først, når salgsgenstanden er kommet i købers besiddelse (KBL § 11)
    - Husk særtilfælde beskrevet i lærebogen på s. 64-65 vedr. forsendelse med egne folk og udbringning med fremmed fragtfører
  - I forbrugerkøb hvor der er aftalt forsendelse/udbringning sker levering først, når salgsgenstanden er kommet i købers besiddelse (KBL § 73)

KØBERET (7)

- [Hvornår?] (KBL §§ 12-13 og 14-16)
  - Leveringstidspunktet fremgår ofte af aftalen eller "omstændighederne i øvrigt"
  - Er leveringstidspunktet ikke udtrykkeligt eller på anden måde bestemt (eks. kutymemæssigt), skal levering først ske ved påkrav, jf. KBL § 12 (rimelig frist)
  - Er der i aftalen fastsat et tidsrum for levering, har sælgeren som udgangspunkt ret til at vælge leveringstidspunktet, jf. KBL § 13
    - Dog ikke hvis det aftalte tidsrum er fastsat i købers interesse
  - I mangel af anden aftale gælder gensidighedsgrundsætningen (KBL §§ 14-16)
    - Initiativ?

KØBERET (8)

- Risikoens overgang? (KBL § 17)
  - Skal sælger eller køber bære risikoen for salgsgenstandens hændelige undergang?
  - Som hovedregel bærer sælgeren risikoen for salgsgenstandens hændelige undergang, indtil levering har fundet sted, jf. KBL § 17, stk. 1
    - Husk dog KBL § 17, stk. 2 uden for forbruger køb
  - Mangelsbedømmelsen foretages på tidspunktet for risikoens overgang, jf. KBL § 44 (KBL § 77a i forbruger køb)

KØBERET (9)

- **Misligholdelse: Mangel eller forsinkelse?**
  - Identificér den mulige misligholdelses karakter
    - Sælgers forsinkelse reguleres i KBL §§ 21-27 (KBL §§ 74-75 i forbrugerkøb)
    - Købers forsinkelse reguleres i KBL §§ 28-37
    - Mangler ved salgsgenstanden KBL §§ 42-54 (KBL §§ 75a-77b i forbrugerkøb)
  - Vurdér hvorvidt der foreligger en mangel henholdsvis forsinkelse
    - Husk: mangelsvurderingen i forbrugerkøb foretages med udgangspunkt i KBL §§ 75a og 76. I andre køb gælder bestemmelserne ikke, men der kan man i stedet henvise til principperne heri

KØBERET (10)

- [Fordringhavermora?] (KBL 33-37)
  - Skal altid overvejes, hvis køber kan bebrejdes en forsinkelse
    - KBL § 37: *"Bærer sælgeren faren for salgsgenstanden, men køberens forhold har bevirket, at den ikke bliver leveret i rette tid, overføres faren på køberen, ved køb af genstande, bestemte efter art, dog ikke forinden bestemte genstande er udskilte for ham."*

KØBERET (11)

- **Misligholdelsesbeføjelser: Naturalopfyldelse, hæve, økonomisk kompensation (forholdsmæssigt afslag eller erstatning)?**
  - Med mindre der alene spørges til én bestemt misligholdelsesbeføjelse, bør de alle inddrages i løsningen af opgaven.
    - Eksempel (speciesgenstand i handelskøb): *Da der er tale om en væsentlig mangel, er køberen berettiget til at hæve købet eller kræve forholdsmæssigt afslag i købesummen, jf. KBL § 42, stk. 1. Da salgsgenstanden endvidere ikke besad de egenskaber, der måtte anses for tilsikrede, er køberen – dersom købet fastholdes – som alternativ til forholdsmæssigt afslag berettiget til erstatning efter KBL § 42, stk. 2.*
  - Gennemgang af begreberne (inkl. positiv opfyldelsesinteresse og negativ kontraksinteresse)

KØBERET (12)

- Mistet retten til misligholdelsesbeføjelser: Ikke foretaget undersøgelse (i handelskøb) / reklamation? 2-års frist?
  - Gennemgå altid alle relevante reklamlationsregler inklusive de absolutte reklamlationsfrister

KØBERET (13)

- [Retsvirkninger?] (KBL §§ 55-58)
  - Hæves et køb skal parterne tilbagelevere de erlagte ydelser
    - Salgsgenstanden skal leveres tilbage i samme stand som den var ved overgivelsen, jf. KBL § 57. Er dette ikke muligt (som følge af en efter overgivelsen hændelig indtrådt begivenhed, eller som følge af genstandens egen beskaffenhed), bærer sælger risikoen herfor, og køber kan derfor tilbagelevere den beskadigede salgsgenstand (eller undlade, hvis salgsgenstanden er gået til grunde), jf. KBL § 58
      - Hændelig begivenhed inkluderer også tredjemand's culpa

KØBERET (14)

- Konklusion om parternes retsstilling
  - Udover at konklusionen skal være korrekt baseret på de mellemliggende delkonklusioner, skal formuleringen nøje overvejes i forhold til opgavens spørgsmål eller anmodning

AFTALERET

KROMANN
REUMERT

AFTALERET

- 1) Fuldmagt (AFTL §§ 10-27 og evt. 39-40)
- 2) Aftaleindgåelse (AFTL §§ 1-9 og 39-40)
- 3) Ugyldighed (AFTL §§ 28-38d og evt. 39-40)

Følg strukturen i AFTL under hvert punkt

AFTALEINDGÅELSE

- AFTL § 1 - tilbud
- Et tilbud er et løfte og dermed en viljeserklæring
- Et tilbud er bindende for afgiveren, når modtageren får kendskab
- Ingen formkrav – dvs. tilbud kan fremsættes mundtlig eller skriftligt
- aftalefrihed

ACCEPT

- Et tilbud efter AFTL § 1 kan accepteres umiddelbart
- Accept af et tilbud er ligeledes en viljeserklæring
- Dvs. bindende for løfteafgiveren
- Der skal være overensstemmelse mellem tilbud og accept

UOVERENSSTEMMENDE ACCEPT

- AFTL § 6:
- *”Svar, som går ud på, at tilbud antages, men som på grund af tillæg, indskrænkninger eller forbehold ikke stemmer med tilbuddet, anses som afslag i forbindelse med nyt tilbud.”*
- Det nye tilbud kan således accepteres af den oprindelige løfteafgiver
- Undtagelse – AFTL § 6, stk. 2

OPFORDRING TIL TILBUD

- AFTL § 9:
- Vurderes konkret om der alene er tale om en opfordring til at gøre tilbud
- Annoncering i trykte medier, interaktive medier, prisskiltning mv.

AFSLAG

- AFTL § 5
- Et afslag på et tilbud er bindende
- Gælder også selvom det er afgivet inden svarfristen udløb
- Hensyn til tilbudsgiveren, der ikke skal være bundet.

TILBAGEKALDELSE

- AFTL § 7
- Tilbagekaldelse kan ske inden eller senest samtidig med at tilbudsmotageren får kendskab til tilbuddet
- Her udover AFTL § 39, stk. 2
- Tilbagekaldelse hvis ikke virket bestemmende for modtageren OG der foreligger undskyldende omstændigheder.

ACCEPTFRIST

- AFTL § 2 - fastsat acceptfrist
- AFTL § 3 – legal acceptfrist
- AFTL § 4 – for sen accept (nyt tilbud)

FULD MAGT

- AFTL § 10 - stillingsfuldmagt
- AFTL § 13 - særlig legitimationsfuldmagt – AFTL § 13
- AFTL § 14 - offentlig bekendtgjort fuldmagt
- AFTL § 16 - skriftlig fuldmagt
- AFTL § 18 - §-18 fuldmagt

UGYLDIGHEDSGRUNDE

- Falsk
- Umyndighed
- Tvang
- Voldelig kompulsiv tvang (AFTL § 29)
- Svig (AFTL § 30)
- Udnyttelse (AFTL § 31)
- Fejlskrift (AFTL § 32, stk. 1)
- Forvanskning (AFTL § 32, stk. 2)

UGYLDIGHEDSGRUNDE

- Stridende mod almindelig hæderlighed (AFTL § 33)
- Urimelige aftaler (AFTL § 36)
- Svigtende forudsætninger
- Stridende mod lov og ærbarhed (DL 5-1-2)
- I strid med præceptive lovbestemmelser
- Forbrugerforhold (AFTL § 38 c)

SPØRGSMÅL

K

KROMANN
REUMERT

AFSLUTNING

MAD OG DRIKKE

